

2063

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO Nr WN.Ko – 3.0911-184/09

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz.1591 ze zm.) orzekam nieważność §2 i §1 pkt 8 uchwały Nr XXIX/182/09 Rady Gminy Kościelec z dnia 29 kwietnia 2009 roku w sprawie określenia zasad ustalania, poboru i terminów płatności opłaty targowej oraz w sprawie wprowadzenia zakazu handlu okrężnego na terenie Gminy Kościelec i wyrazów „oraz w sprawie wprowadzenia zakazu handlu okrężnego” w tytule uchwały - ze względu na istotne naruszenie prawa.

UZASADNIENIE

Uchwała rady gminy Kościelec Nr XXIX/182/09 z dnia 29 kwietnia 2009 roku została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu 6 maja 2009 roku.

Uchwałę podjęto na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 8 i art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.) oraz art. 15 i 19 pkt 1, 2 i 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2006 r. Nr 121, poz. 844 ze zm.).

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały organ nadzoru stwierdził, co następuje:

Uchwałą Nr XXIX/182/09 z dnia 29 kwietnia 2009 roku, w §2, rada gminy Kościelec wprowadziła zakaz handlu okrężnego na terenie gminy. W §2 pkt 2 rada sformułowała definicję handlu okrężnego, przez który należy rozumieć handel obwoźny i obnośny w szczególności prowadzony bezpośrednio ze środków transportu, z urządzeń przenośnych oraz z ręki.

Konstytucja RP w art. 20 wprowadza zasadę oparcia społecznej gospodarki rynkowej na wolności działalności gospodarczej. Ta konstytucyjna zasada znajduje odzwierciedlenie w przepisach ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095 ze zm.), w której to ustawie generalnie handel okrężny jako forma sprzedaży nie doznał żadnych ograniczeń i jest dozwoloną formą prowadzenia działalności gospodarczej. Jak wynika z unormowań tamże zawartych, zwłaszcza w przepisach art. 2, w ramach działalności gospodarczej wymieniono działalność handlową szeroko rozumianą, tj. obejmującą każdy rodzaj handlu. W świetle art. 22 Konstytucji RP ograniczenie wolności działalności gospodarczej jest dopuszczalne tylko w drodze ustawy i tylko ze względu na ważny interes publiczny. Oznacza to, że wszelkie tego rodzaju ograniczenia, o ile są uzasadnione interesem publicznym, mogą być nałożone wyłącznie mocą ustawy, a nie drogą pozostającego niżej w hierarchii aktów prawnych aktu prawa miejscowego (np. wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 15 lutego 2005 r., sygn. III SA/Wr 625/04, OwSS 2005/2/42).

Handel okrężny jest jedną z form prowadzenia działalności gospodarczej i jako taki podlega określonym wymogom zawartym w przepisach prawnych dotyczących swobody działal-

ności gospodarczej. Żaden z przepisów nie uprawnia jednak rady gminy do wprowadzenia generalnego zakazu sprzedaży w handlu obwoźnym i definiowania takiej sprzedaży. Tego typu zakazy o charakterze ogólnym są zastrzeżone dla materii ustawowej (np. wyrok WSA we Wrocławiu z 3 marca 2004 r., sygn. II SA/Wr 2625/03, OwSS 2004/3/65). Rada gminy Kościelec nie miała, więc kompetencji do zakazywania prowadzenia tego typu handlu.

Sformułowana z kolei w art. 32 Konstytucji zasada równości podmiotów wobec prawa oraz zakaz dyskryminacji w życiu społecznym i gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny winien przejawiać się równym traktowaniem podmiotów przez władze publiczne, w tym i samorządowe. W tym kontekście należy wskazać na zapis §2 pkt 3 badanej uchwały dopuszczający odstępstwa od zakazu sformułowanego w §2 pkt 1 uchwały. Zapis ten zakłada uprzywilejowanie dla sprzedawców pewnych kategorii towarów, co jest oczywiście sprzeczne z art. 32 Konstytucji.

Handel okrężny jest rodzajem działalności dopuszczonym przez ustawę o swobodzie działalności gospodarczej. Gmina ma obowiązek przyjąć zgłoszenie prowadzenia takiej działalności i dokonać stosownego wpisu do ewidencji działalności gospodarczej. W związku z tym godzi się na jej legalne prowadzenie. Należy, zatem uznać, że podmioty gospodarcze, prowadząc działalność gospodarczą w warunkach gospodarki rynkowej, mogą również prowadzić sprzedaż towarów w formie handlu okrężnego. Ta forma sprzedaży umożliwia zaopatrywanie się np. ludności wiejskiej w artykuły pierwszej potrzeby zwłaszcza, gdy w pobliżu nie ma sklepu spożywczego. Zauważyć również należy, że w warunkach gospodarki rynkowej także konsumenci mają swobodę wyboru sprzedawcy, a zatem jeżeli dokonują zakupów u sprzedawców prowadzących handel okrężny, to znaczy, że taka forma sprzedaży jest potrzebna.

W tym stanie rzeczy stwierdzenie nieważności §2 uchwały Nr XXIX/182/09 Rady Gminy Kościelec z dnia 29 kwietnia 2009 roku w sprawie określenia zasad ustalania, poboru i terminów płatności opłaty targowej oraz w sprawie wprowadzenia zakazu handlu okrężnego na terenie Gminy Kościelec jest konieczne i uzasadnione. W tej sytuacji niezgodny z prawem i bezprzedmiotowy jest zapis §1 pkt 8 uchwały oraz zapis w tytule uchwały w części „oraz w sprawie wprowadzenia zakazu handlu okrężnego”.

Biorąc powyższe pod uwagę orzeczono jak w sentencji.

Rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone z powodu niezgodności z prawem do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu, w terminie 30 dni od dnia doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Z up. Wojewody Wielkopolskiego
Wicewojewoda Wielkopolski
(-) Przemysław Pacia